

Република Србија
АП Војводина
ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО
Пастерова 2, 26000 Панчево

Наш знак: 01-733/15-2019
Датум: 14.07.2021.
Ваш знак: XI-13-404-211/2019

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ГРАД ПАНЧЕВО
ГРАДСКА УПРАВА
Панчево, Трг краља Петра I бр.2-4

Предмет: Достава извештаја

Поштовани,

достављамо Извештај о додатним мерењима квалитета ваздуха на подручју града Панчева за **II квартал 2021.** године за услуге које је реализовао Завод за јавно здравље Панчево по основу Уговора о набавци додатних мерења квалитета ваздуха за 2020. и 2021. годину број 01-733/7-2019 од 25.12.2019. године.

У прилогу: Извештај

Израдила:

Прим. др Дубравка Николовски
специјалиста хигијене

ДОСТАВЉЕНО:

1. Градска управа града Панчево
2. Рачуноводство Завода
3. Центар за хигијену и хуману екологију
4. а/а

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АП ВОЈВОДИНА
Завод за јавно здравље Панчево
Пастерова 2, 26000 Панчево
Тел.Факс. 013/322-965, е-маил: info@zjzpa.org.rs

ЦЕНТАР ЗА ХИГИЈЕНУ И ХУМАНУ ЕКОЛОГИЈУ
ОДЕЉЕЊЕ ХИГИЈЕНЕ

ИЗВЕШТАЈ
О ДОДАТНИМ МЕРЕЊИМА КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА
ПОДРУЧЈУ ГРАДА ПАНЧЕВА
II КВАРТАЛ 2021. ГОДИНЕ

Број: 01-733/15-2019

Датум: 14.07.2021.

САДРЖАЈ

1. Увод.....	3
2. Подаци о овлашћеној лабораторији која врши мерења и о корисницима услуга	3
2.1 Подаци о овлашћеној лабораторији која врши мерења	3
2.2 Подаци о кориснику услуга	3
2.3 Сертификати и овлашћења	3
3. Мерна места.....	4
4. Загађујуће супстанце.....	4
5. Методологија мерења.....	4
6. Мерни уређаји.....	5
7. Резултати мерења.....	5
7.1 Статистички показатељи.....	6
7.2 Графички приказ резултата мерења.....	14
8. Индекс квалитета ваздуха за измерене концентрације чађи и РМ ₁₀	20
9. Дискусија резултата.....	21
10. Закључак.....	22
11. Предлог мера.....	23
12. Прилог.....	25
- Мапа мерних места (број страна 1)	
- Листе метеоролошких података (број страна 3)	
- Листе оригиналних података - мерно место Стрелиште и Нова Миса (број страна 6)	
- Дневни извештаји (број страна 218)	
- Копија решења о утврђивању обима акредитације (број страна 3)	
- Копија овлашћења за рад (број страна 8)	
- Копије сертификата о еталонирању мерила (број страна 17)	

- КРАЈ ИЗВЕШТАЈА -

1. УВОД

Завод за јавно здравље Панчево је акредитована и овлашћена установа која врши мониторинг ваздуха на територији града Панчева. Мониторинг се врши према Уговору о набавци додатних мерења квалитета ваздуха за 2020. и 2021. годину број XI-13-404-211/2019 од 25.12.2019. године, наш број 01-733/7-2019 од 25.12.2019.

2. ПОДАЦИ О ОВЛАШЋЕНОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ КОЈА ВРШИ МЕРЕЊА И О КОРИСНИЦИМА УСЛУГА

Сертификатом о акредитацији (акредитациони број 01-229) потврђено је да Завод за јавно здравље Панчево задовољава захтеве стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 те је компетентан за обављање послова узорковања и испитивања који су специфицирани у Решењу о утврђивању обима акредитације.

2.1 Подаци о овлашћеној лабораторији која врши мерења

Подаци о овлашћеној лабораторији	
Назив	Завод за јавно здравље Панчево
Адреса	Пастерова 2
Седиште	26000 Панчево
Тел/факс	013 312 725
E-mail	higijena@zjzpa.org.rs
Лица за контакт	Радмила Јовановић, 062 886 97 14 Дубравка Николовски, 062 886 97 15

2.2 Подаци о кориснику услуга

Подаци о кориснику услуга	
Назив	Градска управа Града Панчево
Адреса	Трг краља Петра I 2-4
Седиште	Панчево
Тел/факс	013 / 308 884, 013 351 298
E-mail	ekologija@pancevo.rs ; vesna.petkovic-borovnica@pancevo.rs
Лица за контакт	Весна Петковић - Боровница, 064 866 22 48

2.3 Сертификати и овлашћења

Сертификатом о акредитацији (акредитациони број 01-229) потврђено је да Завод за јавно здравље Панчево задовољава захтеве стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017 те је компетентан за обављање послова узорковања и испитивања који су специфицирани у Решењу о утврђивању обима акредитације.

Министарство заштите животне средине Републике Србије је издало овлашћење под бројем 353-01-01557/2020-03 од 16.11.2020. године којим је овластио Завод за јавно здравље Панчево за мерење нивоа загађујућих материја у ваздуху.

3. МЕРНА МЕСТА

Градска зона Панчева има око 80.000 становника, од којих значајан део живи у насељима Стрелиште и Нова Миса, па су у том смислу одабране локације за додатна мерења квалитета ваздуха у Панчеву.

Мерно место у насељу Стрелиште (надморска висина 77m, N 44⁰51'50,1" E 20⁰40'00,1") налази се у зони становања.

Мерно место Нова Миса (надморска висина 77m, N 44⁰53'04.1" E 20⁰40'09,1"), налази се у зони становања, али су у близини загађени канал Надел и више индустријских погона и погона мале привреде, као и интензиван саобраћај према Вршцу.

Мерна места одабрана су уз сагласност Секретаријата за заштиту животне средине града Панчева.

4. ЗАГАЂУЈУЋЕ СУПСТАНЦЕ

На оба мерна места, у периоду 01.04.2021. – 30.06.2021. године, мерене су 24-часовне концентрације чађи рефлектометријски свакодневно, а на мерном месту Стрелиште и 24-часовне концентрације суспендованих честица PM₁₀ сваког трећег дана.

На мерном месту Стрелиште вршено је и континуално мерење чађи (BC&UV компоненте чађи) - аутоматски мониторинг током периода 01.04.2021. – 30.06.2021. године.

Накнадном анализом, до краја године, у узорцима PM₁₀ одредиће се тешки метал жива и бензо(а)пирена као индикатора полицикличних ароматичних угљоводоника (ПАН).

5. МЕТОДОЛОГИЈА МЕРЕЊА

За мерење концентрација загађујућих супстанци у амбијенталном ваздуху коришћена је следећа методологија:

HDMI-206 Одређивање чађи у амбијенталном ваздуху (рефлектометрија);

HDMI-205, Одређивање чађи у амбијенталном ваздуху методом оптичке трансмисионе абсорпције;

SRPS EN 12341:2015 Стандардна гравиметријска метода мерења за одређивање PM₁₀ и PM_{2,5} масене концентрација суспендованих честица (гравиметрија);

HDMI-325 Одређивање садржаја живе у суспендованим честицама (техника CVAAS);

SRPS EN 15549:2010 Одређивање садржаја бензо(а)пирена у суспендованим честицама (техника HGAAS).

6. МЕРНИ УРЕЂАЈИ

За узорковање чађи: једноканални узоркивачи ваздуха ProEkoS, са индикацијом и регулацијом протока.

Анализа чађи рађена је помоћу рефлектометра ProEkoS AEROTEST RM 01 за мрље дијаметра 25 mm.

За узорковање суспендованих честица PM₁₀ коришћен је нисковолумни саплер Sven Leckel LVS3, са филтером пречника 47 mm, Machereu-Nagel MN85/90. Уређај обезбеђује дигитално читавање времена старта, протеклог времена, тренутног протока, температуре и притиска ваздуха амбијента, као и укупне узорковане запремине кориговане на стандардне услове.

Код одређивања суспендованих честица у лабораторији коришћена је аналитичка вага Sartorius CPA 225D-OCE за гравиметријска мерења, резолуције 10µg.

За одређивање живе у суспендованим честицама коришћен је атомско апсорпциони спектофотометар GBC Sensa AA са хидридном техником.

За одређивање бензо(а)пирена у суспендованим честицама коришћен је гасни хроматограф Agilent Technologies 5975B са масеним детектором.

Континуални аутоматски мониторинг чађи (BC&UV компоненте чађи) вршен је помоћу анализатора за оптичку трансмисиону абсорпцију Magee Scientific.

Копије уверења о исправности мерних уређаја дате су у прилогу овог извештаја.

Метеоролошки подаци прикупљани су са најближе метеоролошке станице овлашћене институције, Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ), која је лоцирана у Војловици.

7. РЕЗУЛТАТИ МЕРЕЊА

Статистички обрађени резултати мерења према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл. гласник РС" 11/2010, 75/2010 и 63/2013) за период 01.04.2021. – 30.06.2021. године на локацији Стрелиште и Нова Миса приказани су табеларно и графички.

Резултати накнадне анализе живе и бензо(а)пирена у узорцима PM₁₀ биће приказани у годишњем извештају.

7.1 СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ

		ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене								Мониторинг квалитета ваздуха у Панчеву			
ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА													
ЛОКАЦИЈА													
ПАНЧЕВО, СТРЕЛИШТЕ										април/јун 2021.			
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ											
		N	C _{sred}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	> GV	>GV/датум		
Чађ	µg/m ³	91	5.50	4.33	11.88	15.20	2	17	50	0			
Чађ BC	µg/m ³	90	1.95	1.70	3.80	4.39	0.6	7.0	*	/			
Чађ UV	µg/m ³	90	3.05	2.50	6.66	7.73	0.5	11.5	*	/			
PM 10	µg/m ³	31	28.29	24.00	60.00	77.20	10	91	50	3	01.април 24. и 30. јун		
Метеоролошки подаци													
Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња квартална концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација C ₉₅	Фреквенција високих концентрација C ₉₈	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24h	Број дана у којима је прекојачена GV 24h	Дани прекојачења граничне вредности
Темп. (°C)	4	33	17										
Рел. влаж. (%)	17	100	70										
Притисак (mbar)	995	1013	1005										
Ветар (m/sec)	1	6											
Легенда:													
¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација													
² подаци за температуру и притисак (средњи) добијени су из средњих дневних вредности													

Извештај о квалитету ваздуха у Граду Панчеву – додатна мерења II квартал 2021. године

 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>	<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>		<p>Мониторинг квалитета ваздуха у Панчеву</p>																																						
	<p>ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА</p>																																								
<p>ЛОКАЦИЈА</p> <p style="text-align: center;">ПАНЧЕВО, НОВА МИСА</p> <p style="text-align: right;">април/јун 2021.</p>																																									
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ																																							
		N	C _{sred}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	>GV	>GV/датум																														
Чађ	µg/m ³	91	6.35	6.00	13.50	15.40	2	24	50	0																															
<p>Метеоролошки подаци</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Параметар</th> <th>Мин</th> <th>Макс</th> <th>Сред²</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Број мерења</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Средња квартална концентрација</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Медијана</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Фреквенција високих концентрација C₉₅</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Фреквенција високих концентрација C₉₈</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Минимална концентрација</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Максимална концентрација</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Гранична вредност за 24h</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Број дана у којима је прекојачена GV 24h</th> <th rowspan="5" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Дани прекорачења граничне вредности</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Темп. (°C)</td> <td>4</td> <td>33</td> <td>71</td> </tr> <tr> <td>Рел. влаж. (%)</td> <td>17</td> <td>100</td> <td>70</td> </tr> <tr> <td>Притисак (mbar)</td> <td>995</td> <td>1013</td> <td>1005</td> </tr> <tr> <td>Ветар (m/sec)</td> <td>1</td> <td>6</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>												Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња квартална концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација C ₉₅	Фреквенција високих концентрација C ₉₈	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24h	Број дана у којима је прекојачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности	Темп. (°C)	4	33	71	Рел. влаж. (%)	17	100	70	Притисак (mbar)	995	1013	1005	Ветар (m/sec)	1	6	
Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња квартална концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација C ₉₅	Фреквенција високих концентрација C ₉₈	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24h	Број дана у којима је прекојачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности																												
Темп. (°C)	4	33	71																																						
Рел. влаж. (%)	17	100	70																																						
Притисак (mbar)	995	1013	1005																																						
Ветар (m/sec)	1	6																																							
<p>¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација</p> <p>² подаци за температуру и притисак (средњи) добијени су из средњих дневних вредности</p>																																									

 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>		<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>											
МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА¹													
ЛОКАЦИЈА: ПАНЧЕВО, СТРЕЛИШТЕ										Месец: Април 2021.			
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН. МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ											
		N	C _{сред}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	>GV	>GV _{24h} / датум		
Чађ	µg/m ³	30	7.5	6.0	15.6	16.4	2	17	50	0			
Чађ(BC)	µg/m ³	30	2.5	2.4	4.2	5.4	0.9	7.0	*	/			
Чађ(UV)	µg/m ³	30	4.9	4.7	7.9	9.6	1.5	11.5	*	/			
PM ₁₀	µg/m ³	10	27.8	26.0	46.6	49.8	13	52	50	1	1		
Метеоролошки подаци													
Параметар	Мин	Макс	Сред²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности
Темп. (°C)	4	19	10										
Рел. влаж. (%)	30	100	77										
Притисак (mbar)	995	1013	1006										
Ветар (m/sec)	1	6											
Легенда:													
¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација													
² средње месечне вредности за температуру и притисак су из средњих дневних вредности													

 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>		<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>											
МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА¹													
ЛОКАЦИЈА: ПАНЧЕВО, СТРЕЛИШТЕ										Месец: Мај 2021.			
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН. МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ											
		N	C _{sred}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	>GV	>GV _{24h} / датум		
Чађ	µg/m ³	31	3.4	2.0	6.0	7.6	2	10	50	0			
Чађ(BC)	µg/m ³	30	1.5	1.5	2.5	2.8	0.6	3.1	*	/			
Чађ(UV)	µg/m ³	30	2.1	2.0	3.1	3.6	0.9	4.1	*	/			
PM ₁₀	µg/m ³	11	17.8	16.0	27.5	27.8	10	28	50	0			
Метеоролошки подаци													
Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности
Темп. (°C)	11	23	17										
Рел. влаж. (%)	17	100	69										
Притисак (mbar)	995	1012	1003										
Ветар (m/sec)	1	6											
Легенда:													
¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација													
² средње месечне вредности за температуру и притисак су из средњих дневних вредности													

 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>		<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>											
МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА¹													
ЛОКАЦИЈА: ПАНЧЕВО, СТРЕЛИШТЕ										Месец: Јун 2021.			
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН. МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ											
		N	C _{сред}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{мин}	C _{мак}	GV _{24h}	>GV	>GV _{24h} / датум		
Чађ	µg/m ³	30	5.6	5.0	14.1	15.0	2	15	50	0			
Чађ(BC)	µg/m ³	30	1.9	1.6	3.8	4.2	0.6	4.7	*	/			
Чађ(UV)	µg/m ³	30	2.2	1.9	4.5	5.0	0.5	5.5	*	/			
PM ₁₀	µg/m ³	10	40.3	34.5	80.7	86.9	22	91	50	2	24, 30		
Метеоролошки подаци													
Параметар	Мин	Макс	Сред²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачена граничне вредности
Темп. (°C)	15	33	24										
Рел. влаж. (%)	31	100	65										
Притисак (mbar)	999	1013	1005										
Ветар (m/sec)	1	3											
Легенда:													
¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација													
² средње месечне вредности за температуру и притисак су из средњих дневних вредности													

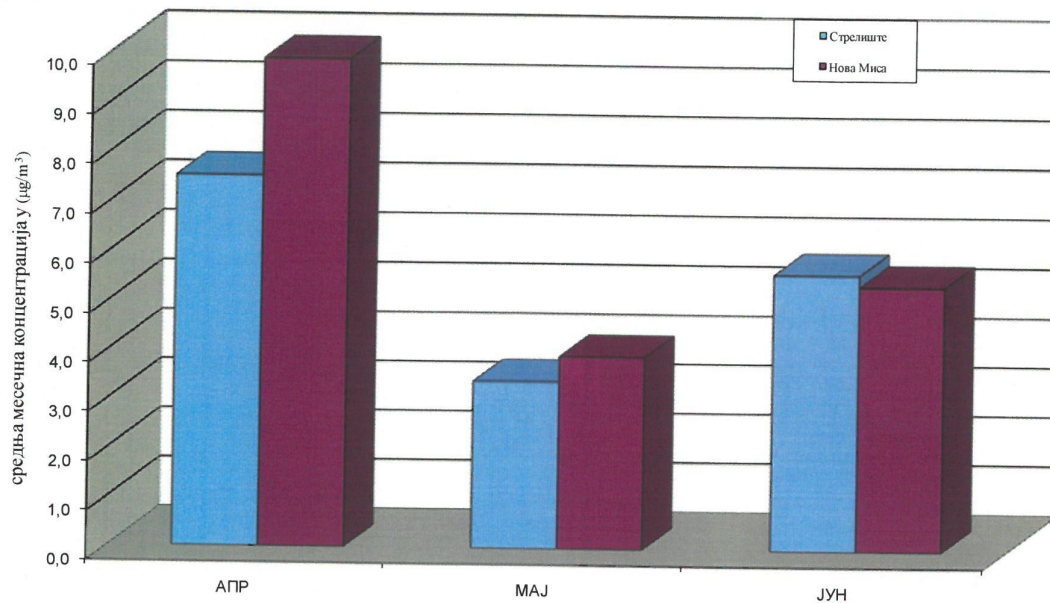
 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>		<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>																																							
<p>МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА¹</p>																																									
<p>ЛОКАЦИЈА: ПАНЧЕВО, НОВА МИСА</p>										<p>Месец: Април 2021.</p>																															
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН. МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ																																							
		N	C _{sred}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	>GV	>GV _{24h} / датум																														
Чађ	µg/m ³	30	9.9	9.0	17.9	22.3	2	24	50	0																															
<p>Метеоролошки подаци</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Параметар</th> <th>Мин</th> <th>Макс</th> <th>Сред²</th> <th rowspan="5">Број мерења</th> <th rowspan="5">Средња месечна концентрација</th> <th rowspan="5">Медијана</th> <th rowspan="5">Фреквенција високих концентрација С 95</th> <th rowspan="5">Фреквенција високих концентрација С 98</th> <th rowspan="5">Минимална концентрација</th> <th rowspan="5">Максимална концентрација</th> <th rowspan="5">Гранична вредност за 24 ч</th> <th rowspan="5">Број дана у којима је прекорачена GV 24h</th> <th rowspan="5">Дани прекорачења граничне вредности</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Темп. (°C)</td> <td>4</td> <td>19</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Рел. влаж. (%)</td> <td>30</td> <td>100</td> <td>77</td> </tr> <tr> <td>Притисак (mbar)</td> <td>995</td> <td>1013</td> <td>1006</td> </tr> <tr> <td>Ветар (m/sec)</td> <td>1</td> <td>6</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>												Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24 ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности	Темп. (°C)	4	19	10	Рел. влаж. (%)	30	100	77	Притисак (mbar)	995	1013	1006	Ветар (m/sec)	1	6	
Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24 ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности																												
Темп. (°C)	4	19	10																																						
Рел. влаж. (%)	30	100	77																																						
Притисак (mbar)	995	1013	1006																																						
Ветар (m/sec)	1	6																																							
<p>Легенда:</p> <p>¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација</p> <p>² средње месечне вредности за температуру и притисак су из средњих дневних вредности</p>																																									

 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>		<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>											
МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА¹													
ЛОКАЦИЈА: ПАНЧЕВО, НОВА МИСА										Месец: Мај 2021.			
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН. МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ											
		N	C _{sred}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	>GV	>GV _{24h} / датум		
Чађ	µg/m ³	31	3.9	2.0	8.5	9.8	2	11	50	0			
Метеоролошки подаци													
Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности
Темп. (°C)	11	23	17										
Рел. влаж. (%)	17	100	69										
Притисак (mbar)	995	1012	1003										
Ветар (m/sec)	1	6											
Легенда:													
¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација													
² средње месечне вредности за температуру и притисак су из средњих дневних вредности													

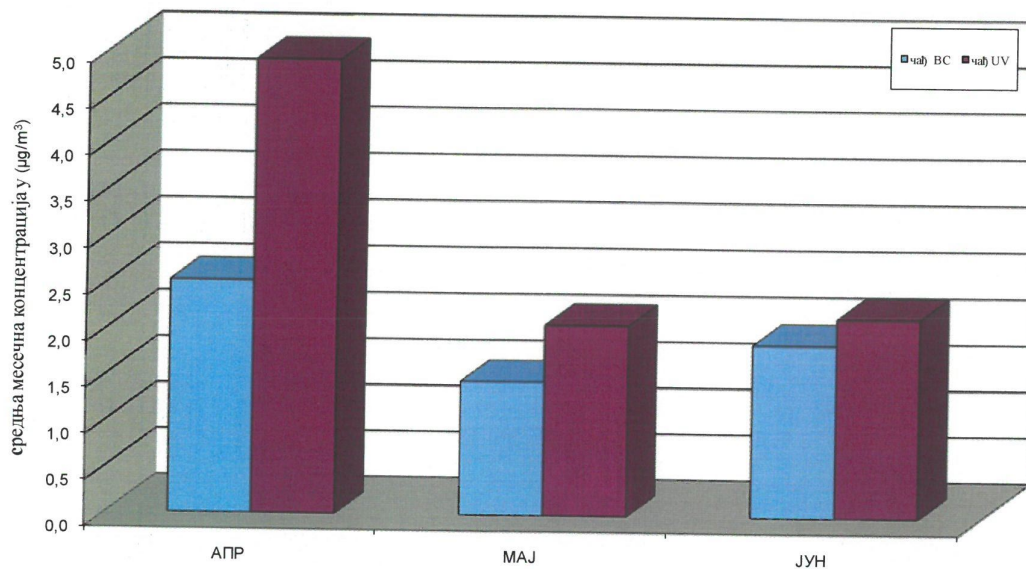
 <p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПАНЧЕВО</p>		<p>ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ Центар за хигијену и хуману екологију Одељење хигијене</p>																																							
<p align="center">МЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О КВАЛИТЕТУ ВАЗДУХА¹</p>																																									
<p align="center">ЛОКАЦИЈА: ПАНЧЕВО, НОВА МИСА</p>										<p align="right">Месец: Јун 2021.</p>																															
ПАРАМЕТРИ	ЈЕДИН. МЕРЕ	СТАТИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ																																							
		N	C _{sred}	C ₅₀	C ₉₅	C ₉₈	C _{min}	C _{max}	GV _{24h}	>GV	>GV _{24h} / датум																														
Чађ	µg/m ³	30	5.4	5.5	9.6	10.0	2	10	50	0																															
<p align="center">Метеоролошки подаци</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Параметар</th> <th>Мин</th> <th>Макс</th> <th>Сред²</th> <th rowspan="5">Број мерења</th> <th rowspan="5">Средња месечна концентрација</th> <th rowspan="5">Медијана</th> <th rowspan="5">Фреквенција високих концентрација С 95</th> <th rowspan="5">Фреквенција високих концентрација С 98</th> <th rowspan="5">Минимална концентрација</th> <th rowspan="5">Максимална концентрација</th> <th rowspan="5">Гранична вредност за 24ч</th> <th rowspan="5">Број дана у којима је прекорачена GV 24h</th> <th rowspan="5">Дани прекорачења граничне вредности</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Темп. (°C)</td> <td>15</td> <td>33</td> <td>24</td> </tr> <tr> <td>Рел. влаж. (%)</td> <td>31</td> <td>100</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>Притисак (mbar)</td> <td>999</td> <td>1013</td> <td>1005</td> </tr> <tr> <td>Ветар (m/sec)</td> <td>1</td> <td>3</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>												Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности	Темп. (°C)	15	33	24	Рел. влаж. (%)	31	100	65	Притисак (mbar)	999	1013	1005	Ветар (m/sec)	1	3	
Параметар	Мин	Макс	Сред ²	Број мерења	Средња месечна концентрација	Медијана	Фреквенција високих концентрација С 95	Фреквенција високих концентрација С 98	Минимална концентрација	Максимална концентрација	Гранична вредност за 24ч	Број дана у којима је прекорачена GV 24h	Дани прекорачења граничне вредности																												
Темп. (°C)	15	33	24																																						
Рел. влаж. (%)	31	100	65																																						
Притисак (mbar)	999	1013	1005																																						
Ветар (m/sec)	1	3																																							
<p>Легенда:</p> <p>¹ статистички подаци добијени су обрадом 24-часовних концентрација</p> <p>² средње месечне вредности за температуру и притисак су из средњих дневних вредности</p>																																									

7.2 ГРАФИЧКИ ПРИКАЗ РЕЗУЛТАТА МЕРЕЊА

ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Мерна места: Стрелиште и Нова Миса Панчево, IV-VI 2021.
Дистрибуција просечних месечних концентрација чађи

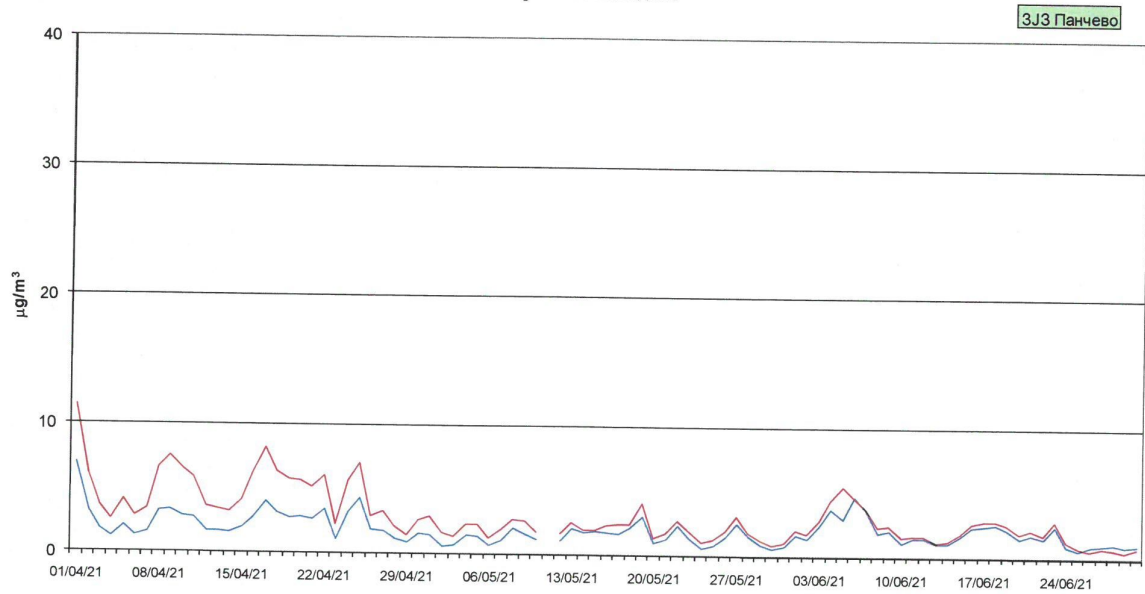

ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Панчево, мерно место Стрелиште
Селективна двоканална анализа чађи (BC&UV)
Приказ просечних месечних концентрација чађи
II квартал 2021.

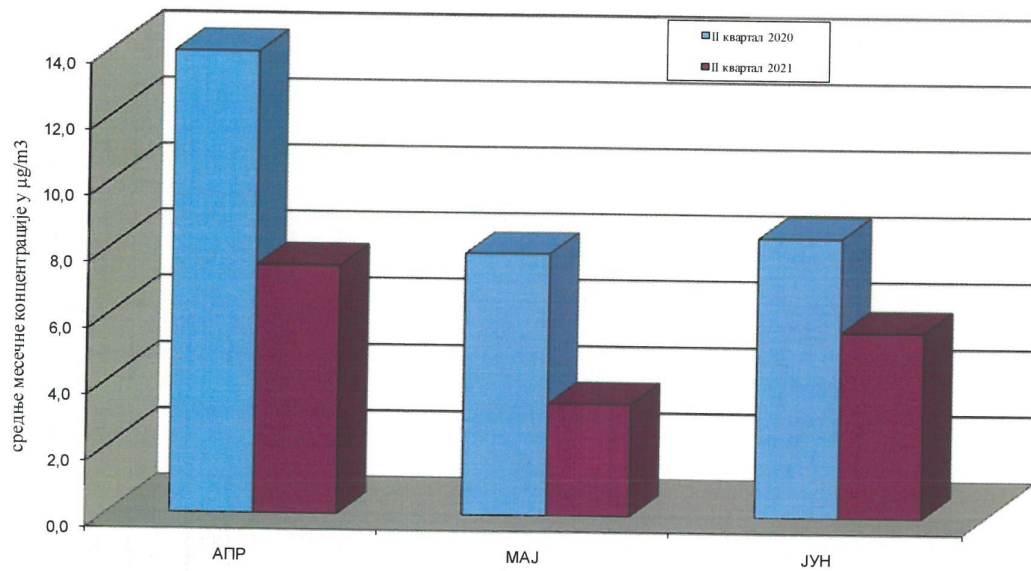

Извештај о квалитету ваздуха у Граду Панчеву – додатна мерења II квартал 2021. године

Чађ аутоматски селективна двоканална анализа
дневне концентрације ВС&УV компоненти
мерно место Стрелиште
II квартал 2021. године

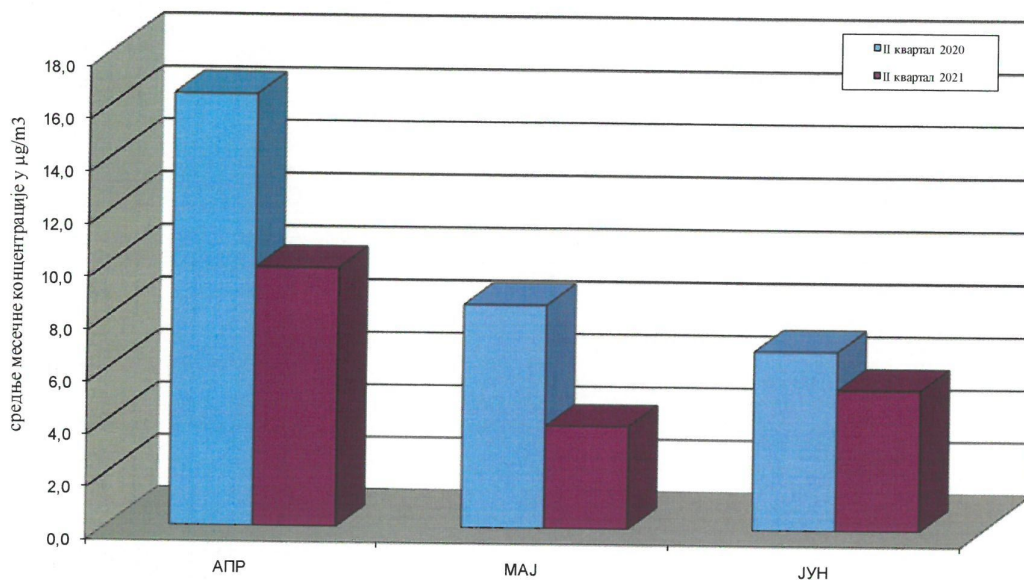

ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТ
Мерно место: Панчево, Стрелиште
Упоредни приказ средњих месечних концентрација у µg/m³
II квартал 2020. - II квартал 2021.

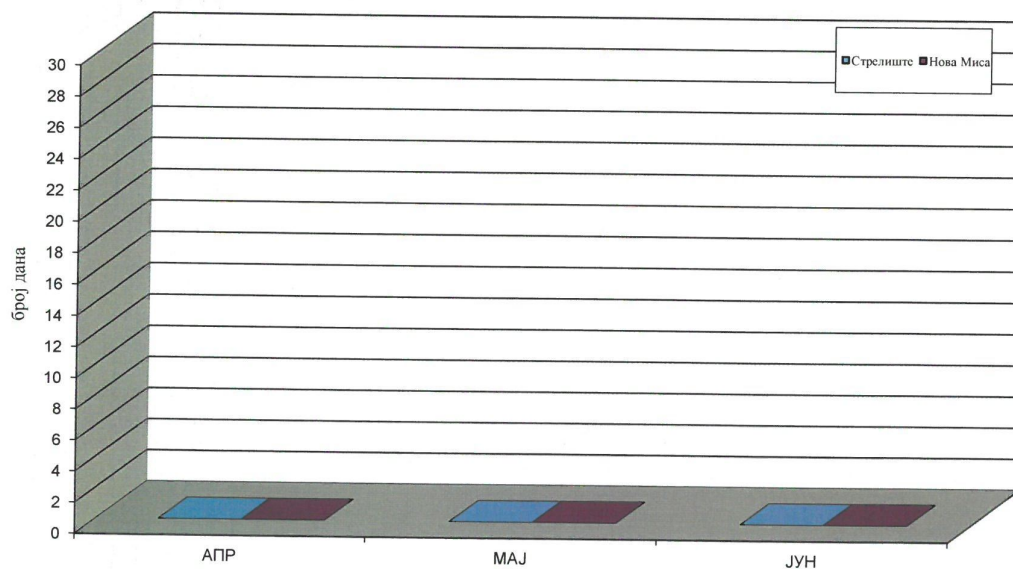

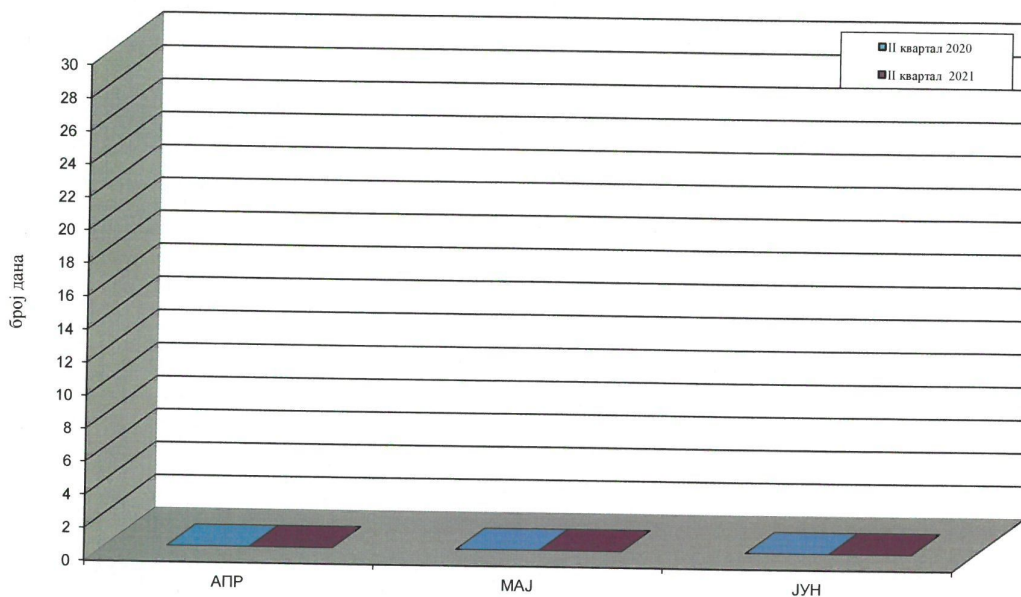
ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Мерно место: Панчево, Нова Миса
Упоредни приказ средњих месечних концентрација у $\mu\text{g}/\text{m}^3$
II квартал 2020. - II квартал 2021.

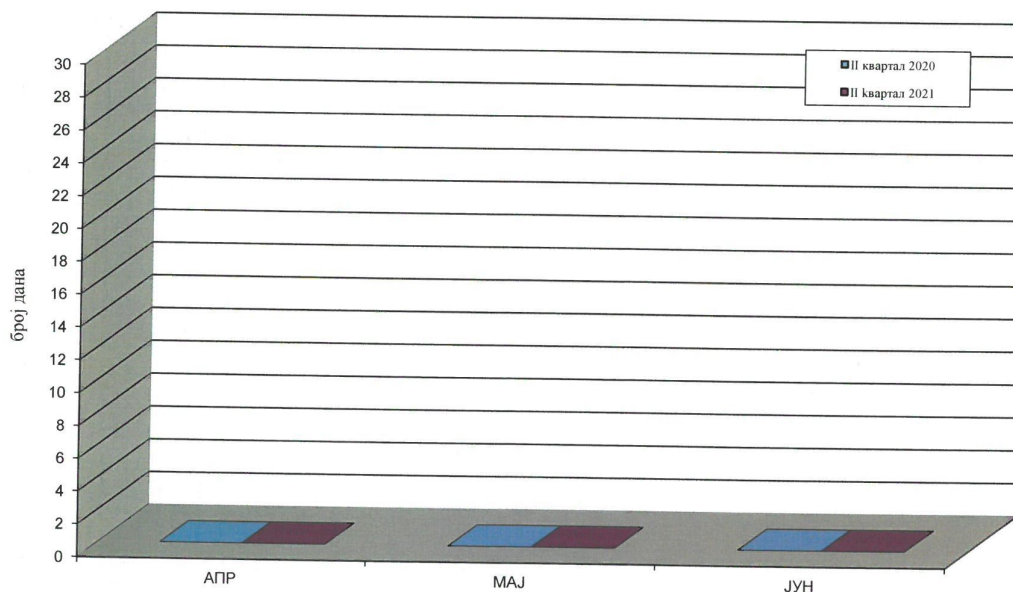
ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Панчево, Мерно место Стрелиште и Нова Миса
Број дана са концентрацијама изнад GV
II квартал 2021.

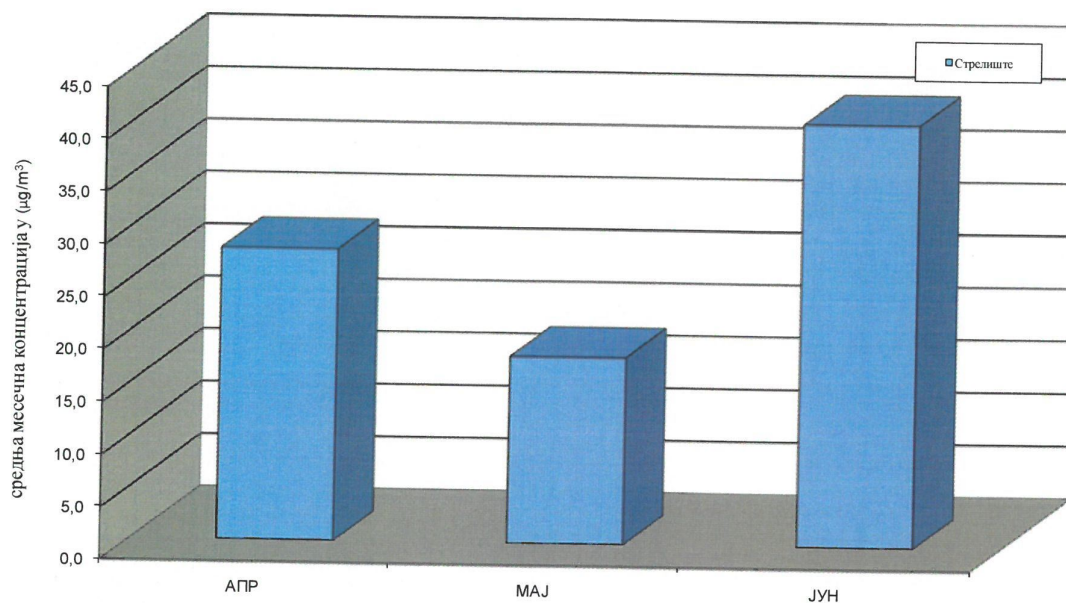
ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Панчево, мерно место Стрелиште
Упоредни приказ броја дана са концентрацијама изнад GV
II квартал 2020. - II квартал 2021.

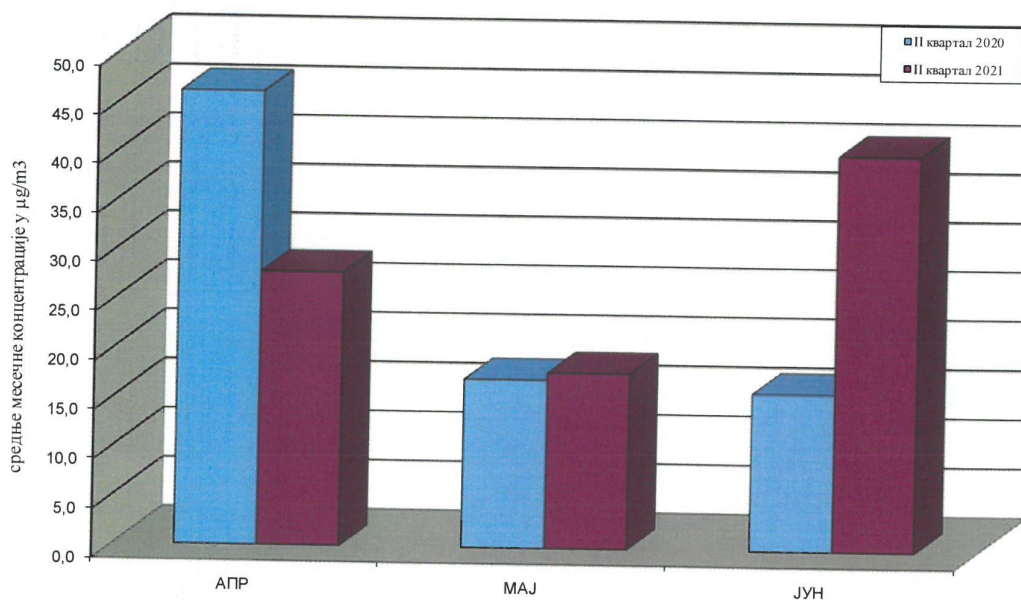
ЧАЂ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
панчево, мерно место Нова Миса
Упоредни приказ броја дана са концентрацијама изнад GV
II квартал 2020. - II квартал 2021.

PM₁₀ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Мерно место Стрелиште, Панчево, IV-VI 2021.
Дистрибуција просечних месечних концентрација

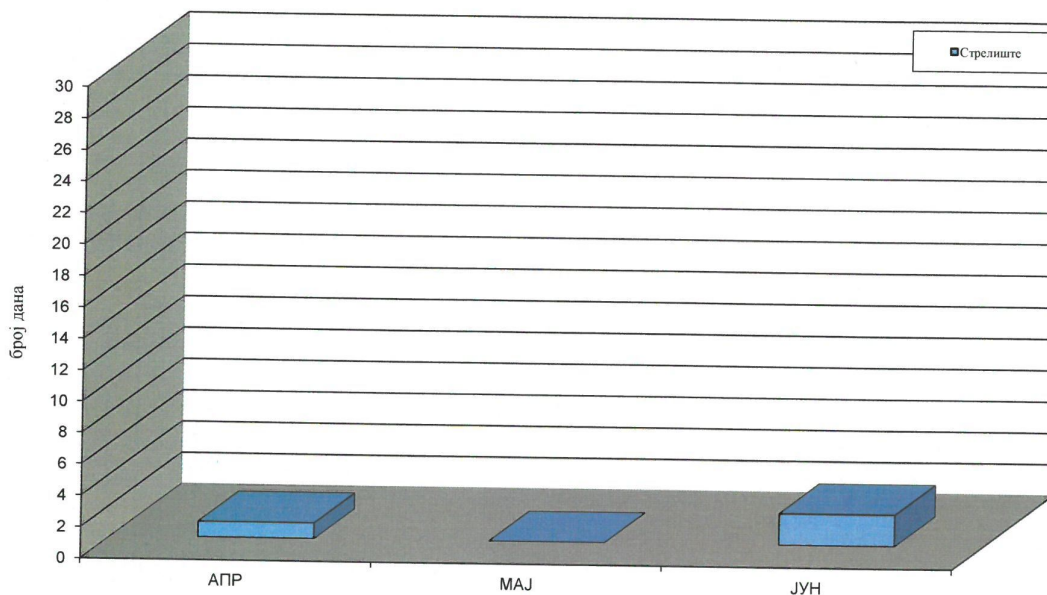

PM₁₀ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Панчево, мерно место Стрелиште
упоредни приказ просечних месечних концентрација PM₁₀ у µg/m³
II квартал 2020. - II квартал 2021.

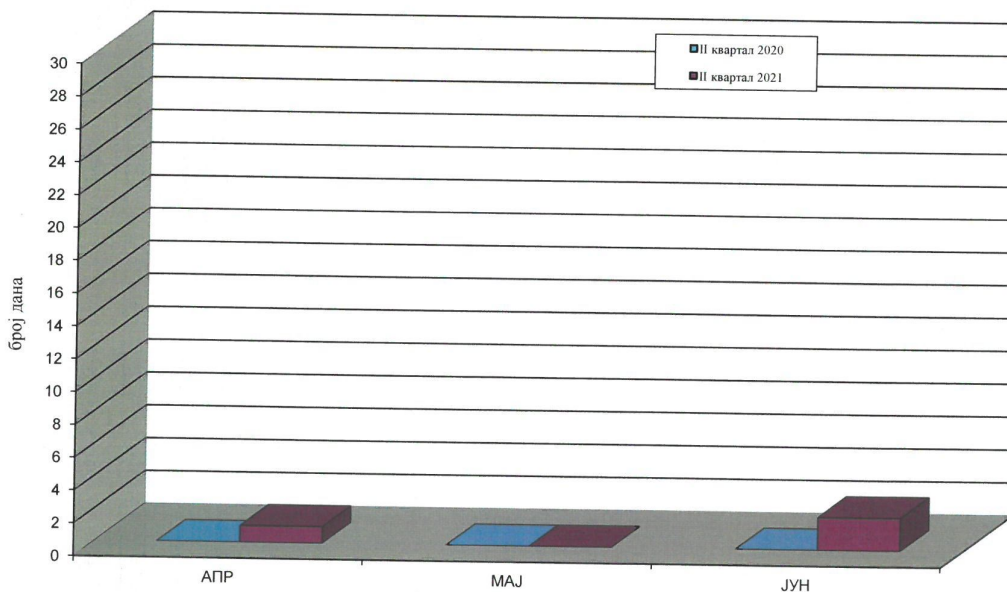

Извештај о квалитету ваздуха у Граду Панчеву – додатна мерења II квартал 2021. године

PM₁₀ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Панчево, мерно место Стрелиште,
Број дана са концентрацијама PM₁₀ изнад GV
II квартал 2021.

PM₁₀ У ВАЗДУХУ АМБИЈЕНТА
Панчево, мерно место Стрелиште
упоредни приказ броја дана са концентрацијама изнад GV
II квартал 2020. - II квартал 2021.

8. ИНДЕКС КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА (SAQI_11)

Индекс квалитета ваздуха AQI (Air Quality Index) је релативна, бездимензионална величина којом се оцењује штетност акутног утицаја загађујућих материја из ваздуха на здравље и животну средину.

Индекс квалитета ваздуха интегрише утицаје концентрација појединих полутаната, због чега се може изражавати само за полутанте који имају дефинисану граничну вредност концентрације у ваздуху.

Обзиром да у ЕУ регулативи, која је транспонована у националне прописе, не постоји јединствено дефинисан AQI, у Агенцији за заштиту животне средине дефинисан је Индекс квалитета ваздуха SAQI_11. Овде је индекс квалитета ваздуха приказан за измерене концентрације суспендованих честица PM₁₀ на мерном месту Стрелиште, а према вредностима наведеним у Кнежевић Ј. и сар. Квалитет ваздуха у Републици Србији 2019 године. Министарство заштите животне средине, Агенција за заштиту животне средине, Београд, 2020, стр. 44, где су прве три класе у оквиру прве категорије квалитета ваздуха.

PM10 Стрелиште		2021.година		
SAQI_11 *		Концентрација µg/m ³	Број дана	%
Индекс квалитета ваздуха				
одличан		0-20	12	38,7
добар		20,1-40	16	51,6
прихватљив		40,1-50	0	0,0
загађен		50,1-100	3	9,7
јакo загађен		>100	0	0,0
			31	100,0

* Извор: Кнежевић Ј и сар, Квалитет ваздуха у Републици Србији 2019 године, Министарство заштите животне средине, Агенција за заштиту животне средине, Београд, 2020, стр.44.

9. ДИСКУСИЈА

Током периода 01.04.2021. – 30.06.2021. године у оквиру додатних мерења квалитета ваздуха у Панчеву на мерним местима Стрелиште и Нова Миса остварен је планирани обим мерења чађи. На оба мерна места, у наведеном периоду, извршено је 182 мерења чађи рефлектометријском методом, по 91 на оба мерна места. На мерном месту Стрелиште аутоматски је измерено укупно 180 узорка чађи (90 ВС и исто толико UV фракција). На мерном месту Стрелиште извршено је и 31 мерења за параметар PM₁₀.

У II кварталу 2021. године од 182 анализирана узорка чађи са обе локације, није било узорака са измерним концентрацијама изнад граничне вредности од 50µg/m³.

У истом периоду претходне године такође није било дана када је концентрација чађи била изнад граничне вредности.

У овом периоду максимална забележена концентрација чађи на мерном месту Стрелиште забележена је 01.04.2021. године и износила је $17\mu\text{g}/\text{m}^3$, а на мерном месту Нова Миса дана 24.04.2021. године и износила је $24\mu\text{g}/\text{m}^3$.

У II кварталу 2021. године средње месечне концентрације чађи на локацији Стрелиште износиле су од $3,4-7,5\mu\text{g}/\text{m}^3$, а на локацији Нова Миса од $3,9-9,9\mu\text{g}/\text{m}^3$. Ове концентрације на обе локације имају мање вредности у односу на исти период 2020. године, када су се средње месечне концентрације чађи кретале на локацији Стрелиште од $7,9-14,0\mu\text{g}/\text{m}^3$, а на локацији Нова Миса од $6,8-16,4\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Тренд средњих месечних концентрација чађи на мерним местима Стрелиште и Нова Миса је опадајући током II квартала 2021.

На мерном месту Стрелиште дневне флукуације и флукуације у самом саставу чађи праћене су селективном двоканалном анализом компоненти чађи (BC – елементарни угљеник и UV – органске материје које апсорбују ултравиолетну радијацију) која даје информације о могућим здравственим импликацијама и јаснију слику доприноса појединих извора укупном загађењу.

У II кварталу 2021. године мерене су ниске вредности BC и UV компоненти чађи са значајним доприносом UV фракције, што је и очекивано с обзиром да је мерење вршено у периоду када је завршена сезона грејања. Дневна мерења аутоматским анализатором BC и UV компоненти чађи не показују значајна повећања концентрација ових компоненти. UV компонента чађи представља комплексну смешу органских једињења од којих су најзначајнији представници волатилни органски и полициклични ароматични угљоводоници чији је најзначајнији представник бензо(а)пирен кога IARC и WHO сврставају у групу А – групу доказаних канцерогена.

За параметар PM_{10} од укупно 31 мерења било је 3 (9,7%) узорак са концентарцијама изнад граничне вредности од $50\mu\text{g}/\text{m}^3$, што је исто као и у истом периоду претходне године.

Средње месечне концентрације PM_{10} износиле су од $17,8-40,3\mu\text{g}/\text{m}^3$. Средње месечне концентрације PM_{10} су нешто мање у односу на исти период 2020. године, када су износиле од $16,0-46,2\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Средње месечне концентрације PM_{10} су биле највише у јуну 2021. године ($40,3\mu\text{g}/\text{m}^3$), затим у априлу месецу ($27,8\mu\text{g}/\text{m}^3$) и најниже у мају ($17,8\mu\text{g}/\text{m}^3$). Тренд средњих месечних концентрација PM_{10} у ваздуху у периоду I–III 2021. године је растући.

Максимална концентрација PM_{10} од $91\mu\text{g}/\text{m}^3$ забележена је 24.06.2021. године на мерном месту Стрелиште.

На концентрацију честица суспендованих у ваздуху, према томе и чађи, значајно утичу метеоролошке прилике, пре свега ветар и падавине, али посредно и температура у смислу утицаја инверзија и појачаног или смањеног загревања станова, те појачаног или смањеног емитовања чађи у ваздух.

Исти укупан број дана са концентрацијама чађи изнад граничне вредности у овом периоду у односу на исти период претходне године резултат је сличних метеоролошких прилика.

Индекс квалитета ваздуха

Индекс квалитета ваздуха као релативна, бездимензионална величина оцењује штетност утицаја загађујућих материја из ваздуха на здравље. Он се користи у сврху информисања о стању квалитета ваздуха и неопходном понашању становништва као и предузимању мера у случају повећаних концентрација полутаната са акутним дејством на здравље људи.

У II кварталу 2021. године на локацији Стрелиште индекс квалитета ваздуха за PM_{10} је показао да је квалитет ваздуха одговарао класи „одличан“ 12 (38,7%) дана, класи „добар“ 16 (51,6%) и класи „загађен“ 3 (9,7%) дана.

10. ЗАКЉУЧАК

На основу резултата мерења ваздух Панчева у II кварталу 2021. године није био значајније оптерећен честицама чађи и честицама PM_{10} које су у одређеном броју узорака прелазиле граничне вредности за те параметре.

У II кварталу 2021. године су реализована мерења чађи рефлектометријски у 98,9% обиму, аутоматски селективном двоканалном анализом у 98,9% обима и суспендованих честица PM_{10} у планираном обиму.

У II кварталу 2021. године, рефлектометријски мерене концентрације чађи у узорцима ваздуха са обе локације нису биле изнад граничне вредности за овај параметар, што је исто као и у истом периоду 2020. године.

Концентрације PM_{10} су прелазиле граничну вредност у 3(9,7%) узорка ваздуха.

Исти број дана са концентрацијама чађи изнад граничних вредности у II кварталу 2021. године у односу на II квартал 2020. године резултат је сличних метеоролошких прилика.

Средње концентрације чађи у II кварталу 2021. године износиле су 5,50-6,35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ на обе локације и мање су у односу на II квартал 2020. године када су биле од 10,1-10,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Средње концентрације чађи током II квартала 2021. године биле су веће на локацији Нова Миса.

Просечна концентрација ВС компоненте чађи у II кварталу 2021. године, на мерном месту Стрелиште износила је 1,95 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, док је просечна концентрација UV компоненте чађи износила 3,05 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Средња концентрација PM_{10} на локацији Стрелиште током II квартала 2021. године износила је 28,29 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

У узорцима PM_{10} одређивани су накнадном анализом у 10 узорака жива и бензо(а)пирен. Све вредности живе су биле испод границе детекције, а вредности бензо(а)пирена су износиле од 0,10-1,1 ng/m^3 .

У II кварталу 2021. године на локацији Стрелиште индекс квалитета ваздуха за PM_{10} је показао да је квалитет ваздуха одговарао класи „загађен“ 3 (7,7%) дана.

11. ПРЕДЛОГ МЕРА

На основу резултата саопштених у великом броју студија које су се бавиле проучавањем утицаја честица на здравље, Светска здравствена организација (WHO) је усвојила становиште да не постоји концентрација честица у ваздуху која се може сматрати безбедном за здравље људи. Због тога је неопходно континуирано и систематски спроводити мере за смањење честица у ваздуху у циљу заштите здравља људи и животне средине.

Мере за смањење концентрација честица у ваздуху спроводе се са циљем да се у што краћем времену достигну норме које закон предвиђа и да се достигну концентрације много ниже од прописаних норми, а у циљу заштите здравља људи и животне средине. Извори чађи и PM_{10} у ваздуху Панчева су многобројни те су и многобројне мере које треба предузимати:

- Најважнија мера за смањење концентрације чађи и укупних суспендованих честица у ваздуху је гасификација града, уз цену гаса примерену економској моћи грађана;
- Изградња кишне канализације и редовно одржавање чистоће градских улица;
- Довођење и одржавање коловоза у исправном стању;
- Регулисање одлагања отпада - уклањање дивљих сметлишта;
- Обнова дотрајалог возног парка јавних превозника и индивидуалних лица;
- Боља регулације саобраћаја и појачана контрола техничке исправности возила;
- Стално планирање и остварење мера унапређења производног процеса, складиштења, манипулације и транспорта у смислу смањења загађивања ваздуха од стране индустрије.

Наведене мере захтевају одређена економска улагања те се могу спроводити у складу са расположивим средствима у одређеним роковима.

У случају прекомерног загађења ваздуха потребно је поступати према Упутству за поступање у ситуацијама прекомерног загађења ваздуха које је формирано за град Панчево од стране Тима стручњака.

- Свакодневне мере које подразумевају контролисану и толерантну емисију из индустрије тичу се одговорних и запослених у индустрији, доносе се од стране индустрије и њихово спровођење има за циљ минимални допринос индустријског загађења укупној емисији;
- Свакодневне мере односе се и на комуналну заједницу и локалну самоуправу, а одговорност за њихово спровођење спушта се до појединца. О потреби свакодневног спровођења ових мера потребно је што чешће, путем средстава јавног информисања обавештавати становништво;
- У случају повећаног загађења ваздуха израженог вредностима индекса квалитета ваздуха дају се упутства о понашању и активностима које се односе на одређене категорије становништва. На сајтовима Завода за јавно здравље www.zjzpa.org.rs и <http://159.69.199.133/> дати су прикази индекса квалитета ваздуха за праћене супстанције и сажета упутства о понашању вулнерабилних категорија становништва и укупне популације у случају прекомерног загађења ваздуха;

Извештај о квалитету ваздуха у Граду Панчеву – додатна мерења II квартал 2021. године
У случају регистрованих екстремних вредности индекса квалитета ваздуха доносе се посебне мере, које се уводе поступно једна за другом, уз услов да примена претходне није дала задовољавајуће резултате у смислу смањења концентрације полутаната са повишеним концентрацијама:

- 1) ограничења употребе индивидуалног аутомобилског превоза у угроженим деловима града или целом граду;
- 2) забрана саобраћаја за сва возила (осим возила хитне помоћи, ватрогасних јединица и возила намењених контроли квалитета ваздуха) уколико мера ограничења не доведе до побољшања;
- 3) смањења или потпуног обустављања индивидуалног загревања чврстим горивом у угроженом периоду дана или током читавог дана (прелазак на алтернативни, прихватљивији енергент - гас, струја), ако је индекс квалитета ваздуха угрожавајући и поред заустављеног саобраћаја;
- 4) уколико је индекс квалитета ваздуха и поред свих наведених и спроведених мера и даље угрожавајући неопходно је вршити селективно и поступно заустављање погона у индустрији по договору и унапред створеном плану.

До реализације техничко технолошких мера за смањење загађења ваздуха честицама, неопходно је путем средстава јавног информисања обавештавати становништво о значају и потреби спровођења других мера и у условима екстремних вредности индекса квалитета ваздуха апеловати на становништво и индустрију да се препоручене мере спроводе.

Специјалиста хигијене

Прим. др Дубравка Николовски

12.ПРИЛОГ

- Мапа мерних места (број страна 1)
- Листе метеоролошких података (број страна 3)
- Листе оригиналних података - мерно место Стрелиште и Нова Миса (број страна 10)
- Дневни извештаји (број страна 216)
- Копије сертификата о еталонирању мерила (број страна 15)
- Копија решења о утврђивању обима акредитације (број страна 3)
- Копија овлашћења за рад (број страна 3)

- КРАЈ ИЗВЕШТАЈА -